

יפתח שביט -

סוהר או אסיר?

העורך הראשי של "במחנה" (עיתון חיילי צה"ל) הקדיש את טור המערכת שלו לאזהרה קוראיו החיילים מפני "תנועה מסויימת" כלשונו, שחבריה, חיילים בשירות מילואים, מבקשים שלא להישלח ללבנון. הוא מתכוון ל"יש גבול".

יש לו סיבה טובה. אמת: מיספר החיילים שסירבו לשרת בלבנון עד היום אינו רב, אך מעולם לא היה מיספרם רב יותר.

13 סרבני שירות בלבנון מאז תחילת הפלישה, עשרות חיילים שהגיעו בעת גיוסם לתקופת מילואים את התנדדותם לשירות בלבנון - וחלקם נפטרו משרות בלבנון - יותר מ-1,300 התומים על מיכתב "יש גבול", המבקשים משרהביטחון שלא להישלח ללבנון - אכן, הם סיבה לדאגה.

העורך הראשי לא יכול היה לספר לקוראיו כי ברגע זה יושבים בכלא שלושה חיילי מילואים על סירובם לשרת בלבנון: יפתח שביט (21 יום).

מה עשה הדמוקרטיה על

כביש ביירות דמשק?

ג' ו' (35 יום) וסגן (דרגתו הורדה לטוראי במישפט) סמיר התוקאי מכפר קמה, שנידון לחמישה חודשי מאסר במועל ושיבעה על-תנאי.

העורך הראשי מסביר כי סירוב פקודה הוא סכנה לדמוקרטיה.

קל לטעון כנגד מגן דמוקרטיה מסוג זה "טענות לפי האדם" הטוען. לא זאת אעשה: רבים הם בני האדם שנשפם נקעה מכיבוש לבנון, שהתנגדותם המצ' פוגדת לשירות בלבנון היתה במיאה אותם להחליט על סירוב פקודה - לולא חשב, כי סירוב כזה אכן מח' ליש את הדמוקרטיה בישראל.

לכל אדם שמתחבט בענייה זו מכוונים דברי.

הטענה היא כזו: סירוב פקודה הוא הפרת רצון הרוב, כפי שזה מובע בבחירת ממשלה, שלה הסמכות הבלעדית לתת הוראות לצבא.

סירוב פקודה מערער את יסודות הדמוקרטיה ובכ' ללם - קבלת דין הרוב על-ידי המיעוט וכפיפות הצבא לשלטון האזרחי הנבחר.

אבל דמוקרטיה אינה מנגנון-פלא המייצר החלטות. יש כמה תנאים מוקדמים לפעולתה.

דרך ההכרעה הדמוקרטית מיועדת להכרעות פר' לטיות, לא להכרעות מדעיות: מה דמוקרטי בניטס פסיקאים, שבו מתקבלת החלטה ברוב-קולות, כי כדור-הארץ שטוח כולחת?

וגם לא להכרעות מוסריות: שום רוב לא יתפוך טוב לרע, לטוב. כיצד תוכל החלטה הרוב להכשיר פיסעי-מלחמה?

ובתחום הפוליטי עצמו, ההכרעה הדמוקרטית היא של הציבור כולו - לגבי גורלו הוא.

גורלו הוא - ולא גורלו של עם אחר.

מה דמוקרטי בקבלת החלטת הכנסת, כי החוק הישראלי מוחל בזאת על פה? כיצד מוגשם העיקרון הדמוק' רטי, כאשר רוב מוחלט של אזרחי שוודיה מחליט כי יש למנוע עצמאות מוונצואלה?

והעיקר: כיצד עולה הדמוקרטיה בקנה אחד עם

בהחלטה דמוקרטית מתלים

הציבור על גודלו-הוא -

לא על גודל עם אחר

צבאית. איך מצדיקים התקפה בעזרת "התוכנית הגור' לה" של שרון?

הדמוקרטיה אינה טכניקה לקבלת החלטות. היא קשר קשר אמיץ לאופי ההחלטות המתקבלות.

אי-אפשר להכריע באופן דמוקרטי על שלילת הד' מוקרטיה, או על שלילת חריות-יטוד מבני אדם.

כמו למשל: על שלילת זכות הביטוי של המיעוט על-ידי הרוב.

כמו למשל: על שלילת זכותו הדמוקרטיה של עם אחר לקבוע את גורלו, סדרי-חייו.

כמו למשל: להחליט (בממשלת ישראל) על סדר חדש - בלבנון.

ובאמת: איך בדיק מגינים על הדמוקרטיה בכביש ביירות-דמשק? בהרי השוף? איך לצוד את צריח' הטנק לשם כך?

מה עושה הדמוקרטיה בביירות? נהרגת, מופצצת, מופגזת - או אולי מביטה מן הצד?

הסכנה ליסודות הדמוקרטיה - בלבנון ובישראל - נובעת מן הכיבוש. מה מביא לביתו חייל שמייצא ללבנון - בחירות על כידגנים?

יפתח שביט, חבר "יש גבול", היה אמור לשרת במחנה "אנצאר". עכשיו הוא בכלא 6.

סוהר או אסיר - מה אומר על כך העורך הראשי של עיתון חיילי ישראל?

גדי אלגזי, תל-אביב

גדי אלגזי הוא חבר בקבוצת חיילי המילואים יש גבול. בעבר היה סרבן-שחיסח.

מדינה חילונית,

מדינה

דמוקרטית

לעיתים תכופות למדי קורה בכרוניקה הישראלית, שצדדיה השונים של אותה בעייה עולים בבת אחת, בגליון אחד של עיתון לפני אחד, ואם נטה משהו לייחס מיעוט חשיבות לפי אחד, הרי הפנים הרבות מוכות כנגד עיניו ואינו יכול להתחמק, כמוכה סנוורין.

כך קרה בעיתון "הארץ", ב-30 בדצמבר 1982.

בקשתם של הקאדים השרעיים המוסלמים לאפשר למוסלמים, "לשאת יותר מאשה אחת", בהתאם לחוקי הקוראן (עמ' 8, מעתי"ם), זוהי בקשה שבכוונתה להחזיר את האשה המוסלמית למעמד הנחות של רכוש "בעלה", במובן הקלאסי. למרבה הצער, לא היה בכוחה הרחוני והפיסי של מדינת ישראל - בגלל המצב הפוליטי ומשום חכמייה הדתית היהודית הנוהגת בה

גם כלמי תושביה היהודיים - לקדם את האשה ה מוסלמית והאשה הערבית בכלל, החיה בתחום שלי' טתה. אך דרישת הקאדים באה כדי לחסל את המעט שכבר הוצג למועל, למרות הכל.

אין צורך לעומ, שיש להתנגד לכל חזרה כזאת, בכל התוקף המוסרי והחברתי. החברה המבוטסת על

אם ישונה החוק נגד פוליגמיה

יש לאפשר גם לאשה לשאת

איש שני, על-ידי הראשון

המסורת המוסלמית זקוקה לשיחורו בשטח המיני כלכלי ממש כמו החברה היהודית-אורתודוקסית וזו "החילונית", הצבועה, ובשתיהן האשה זקוקה לכך יותר מכל.

אם התכוונו הקאדים הנכבדים להצביע על אי-

שיוויין נוסף שבגישה השילטונות של מדינת ישראל היהודית הסמית-יאוקראטית אל התושבים הערביים, כשבמיקרים ספציפיים "בעלים" יהודיים זוכים באשה שניה על פני הראשונה - כפי שהם מציינים - הם ראויים לתשובה: אין לשקול שום מיקרה של הרשאת קשר נישואים נוסף עפ"י חוקי-דת קדומים (אלה או אחרים) אלא עפ"י נסיבות כל מיקרה לגופו, ויש לאפשר גם לאשה איש שני על פני הראשון, בהתאם לנסיבות המיקרה.

נראה לי, שבסוגיה זאת יש להזכיר גם את האמ'

מאבק הפלסטינים נגד הדיכוי

והכיבוש לא יצלח, כל עוד

תישארו האשה המוסלמית

תחת דיכוי וכיבוש בעלה

שרות להתרת נישואים במיקרה של אשה חולת-נפש מאושפזת, ש"בעלה" זוכה בשיחורו מנשואיה, ואילו כשהמצב הפוך אין הדבר קל כלל ויקרי. הדבר אמור, כמוכן, לגבי יהודים, מוסלמים ונוצרים כאחד, שכן ההלכה הדתית היא הקובעת בתחום זה, עפ"י החוק החילוני שקבע כך...

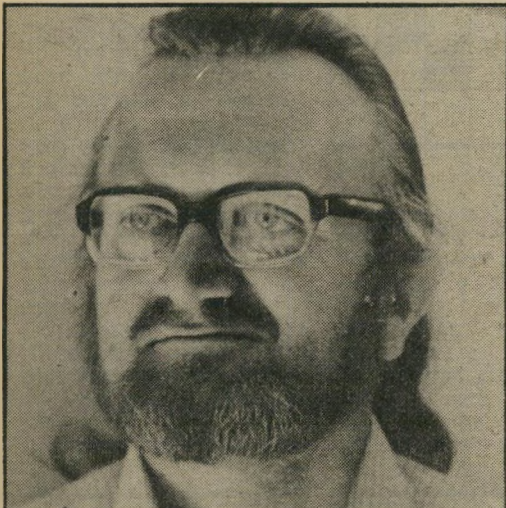
קולות קבועים של הקאדים הפעם אינם ערבים לאוזן, והם מזכירים בהחלט את הצטרפות לימם האומי הערבי-פלסטיני, חייבים תומכי המאבק הפלסטיני - ערבים כיהודים כאחד - להסתייג מנימה זאת.

המאבק הפלסטיני נגד כיבוש, שיעבוד ודיכוי לא יצלח אם ישאיר את הגש, הערבייה (מוסלמית, כי הקשר זה) תחת כיבוש, שיעבוד ודיכוי של "בעלה".

ברור הוא, שלו היה על החילונים הערביים הפלס'טיניים להיאבק בשילטונות ערביים פלסטיניים למען שיחורום מעול המסורת הדתית, היה ביכולתם קל יותר לראות את המצב לאשורו. אך המצב לא ישתפר בשל טישטוש מושגים. יאמר גם לערבים הפלסטיניים מה שנאמר ליהודים הישראלים: עם לחוד, דת לחוד; מדינה לחוד, דת לחוד!

חרפה נוספת עומדת להתוסף למדינת ישראל בשבוע השני של חודש ינואר 1983. כנס רבי-משתתפים בקריאה למנוע התבוללות" (עקיבא אלדר, עמ' 1).

החוגים היהודיים-דתיים-אורתודוקסיים מארגנים מאבק

זה כחלק מאופנסיה בעניין "מיתו יהודי". אין הם רחוקים בכך מעמדתם של השילטונות הרשמיים, ה' חילוניים-כביכול, של מדינת ישראל. גם השילטונות עושים נגד התבוללות, מאז ומקדם. ההבדלים הם טכניים ולא עקרוניים.

ובעת שחרבנים הרפורמיים מתיינים בבג"ץ כדי להשיג הכרה בסיסת בכחונתם, "הרבנים הראשיים האורתודוקסיים, שכיחנו כבר 10 שנים, אינם רוצים להפדת מכיסאותיהם" (עמ' 2, מעתי"ם), ועושים הכל כדי לחשאר בהם, אמילו ניסיון לשנות את החוק ברוע האחרון. הכל כאילו להוכיח בלא שמץ היסוס, שאין האמונה חשובה אלא השררה.

הפרדת הדת מן המדינה והפרדת הנשואין מהרב'נות, בכך תפתר בעיית ה"מיתו". אזי תהיה זאת מדינה חילונית, מדינה של אזרחי-תושביה ולא של כל גורם חיצוני לה - לא אלוהי, לא אידיאולוגי ולא פוליטי. מדינה חילונית-דמוקרטית. באמת, ולא כי סיסמה.

ישעיהו-חומא ש"ק, תל-אביב

המחבר הוא פעיל נגד הכפייה הדתית ואיש ה' סניף הישראלי של התנועה הבינלאומית של סרבני המיליזמה.